

CENTAR ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Godišnji izvještaj 2012

CENTER FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

CENTAR ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Na naslovnoj strani: Dvogodišnji Davor iz Zvornika, na čiju kuću smo postavili toplotnu izolaciju i nove prozore, srećan jer je dobio šljem i novi čekić za igru.

Uvodna riječ

Poštovane kolege, prijatelji, partneri i građani,

Veliko mi je zadovoljstvo predstaviti Vam Godišnji izvještaj Centra za održivi razvoj za 2012. godinu. Kao što možete vidjeti u našem Izvještaju, 2012. godina je bila godina u kojoj se Centar za održivi razvoj etablirao kao lider u promociji održivog razvoja u BiH, na veliko zadovoljstvo naših korisnika, uposlenih, volontera, partnera, donatora i klijenata.

U 2012. smo implementirali četiri značajna projekta međunarodnih donatora, pripremili smo i objavili tri stručne publikacije, te uspješno implementirali veliki broj drugih aktivnosti potpomognutih od strane lokalnih vlasti, biznisa i volontera. Spektar aktivnosti je bio širok, od treninga i edukacija, preko podizanja svijesti, do praktičnih radova na unapređenju postojećeg stanja, koji su već postali naš brend i po kojima smo postali prepoznatljivi.

Naš rad je prepoznat ne samo u BiH, već i van granica naše zemlje. Tako je Centar za održivi razvoj jedini predstavnik iz Bosne i Hercegovine u EU Mreži za održivi razvoj (EU Sustainable Development Network). Takodjer smo bili i jedini BiH predstavnik civilnog društva na Prvoj Evropskoj konferenciji o prirodnim resursima održanoj 2012. u Berlinu.

Naš je plan da u narednim godinama, ne samo da zadržimo dosadašnji nivo aktivnosti, već da ga podignemo i na još veći nivo. Vaša podrška će nam u tom našem nastojanju biti od odlučujuće važnosti i na njoj Vam se unaprijed zahvaljujemo.

S poštovanjem,

Edin Mujačić

Izvršni direktor

O Centru za održivi razvoj

Centar za održivi razvoj, sa sjedištem u Brčko distriktu BiH, je nevladina, neprofitna, profesionalna organizacija utemeljena na znanju, a fokusirana na održivi razvoj. Centar za održivi razvoj promoviše partnerstvo između privatnog, javnog sektora i civilnog društva u cilju održivog razvoja zajednice, pri tome se zalažući za edukaciju i investiranje u oblasti ekonomije, zaštite životne sredine i unapređenja lokalnih zajednica.

O našem uspjehu svjedoče rezultati implementiranih projekata kao što su primjeri obnove lokalne infrastrukture, ekološke akcije, promocija održivog razvoja, programi treninga i edukacija, te pomoć pri pokretanju sopstvenog biznisa.

Naša misija :

Uključivanje održivog razvoja u planove ekonomskog, društvenog i privatnog sektora širom BiH.

- Naše oblasti djelovanja uključuju: razvoj lokalne zajednice, rad sa mladima, edukaciju, savjetovanje, preduzetništvo, energetska efikasnost, obnovljive izvore energije, razvoj ruralnih područja, eko/ruralni turizam, zaštita okoline, te pisanje, upravljanje i učestvovanje u različitim razvojnim projektima.
- Na projektima saradujemo sa raznim domaćim i inostranim partnerima i donatorima kao npr. USAID-om, Svjetskom Bankom, Italijanskom Vladom, German Marshall Fund, Ambasada SAD u BiH, i drugim, kao i javnim i privatnim sektorom, te vladinim i nevladinim organizacijama.
- Centar za održivi razvoj ima širok spektar tehničkih i organizacionih kapaciteta uključujući i sposobnost praćenja projekta od njegovog nastanka, pa do same implementacije.
- Centar za održivi razvoj je lider nevladinog sektora u promociji principa održivog razvoja. Kao organizacija civilnog društva zalažemo se za transparentnost i odgovornost kako organa vlasti, tako i nevladinih organizacija.

Aktivnosti Centra za održivi razvoj u 2012.god.

Zaštita životne sredine

U razvijenim zemljama se zaštita životne sredine, forsiranje ekološki prihvatljivih tehnologija, primjena obnovljivih izvora energije i energetska efikasnost podrazumijevaju, dok kod nas u Bosni i Hercegovini to predstavlja inicijativu pojedinaca i najviše nevladinih organizacija. Iako postoje zakoni (Zakon o zaštiti okoliša u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske Bosne i Hercegovine i Zakon o zaštiti životne sredine Brčko distrikta BiH), čiji ciljevi su uspostava sistema zaštite o životnoj sredini kao ravnopravnog i nezaobilaznog učesnika na svim nivoima odlučivanja o razvoju, čime bi se osiguralo trajno očuvanje životne sredine, njihovo sprovođenje i realizacija gotovo redovno dolazi u pitanje.

U 2012. godini Centar za održivi razvoj je kroz niz projekata (Mladi eko lideri , Podrška participativnom upravljanju u zaštiti životne sredine u sjeveroistočnoj BiH, Mladi u eko sektoru) provodio promotivne i edukativne aktivnosti na jačanju svijesti i znanja na području zaštite okoline. Preko 800 volontera je učestvovalo na treninzima i projektnim aktivnostima vezanim za zaštitu okoline, a kroz projekte implementirane od strane Centra za održivi razvoj. U okviru projekta „ Podrška participativnom upravljanju u zaštiti životne sredine u sjeveroistočnoj BiH“, Centar za održivi razvoj je sproveo pregled i provjeru funkcionisanja sistema monitoringa životne sredine u tri opštine Sjeveroistočne BiH, sa ciljem promovisanja tog sistema kao ključnog pokretača procesa očuvanja i unapređenja stanja životne sredine.

Nakon provedenog istraživanja, organizovana je javna rasprava a kako bi se otklonili ključni problemi i postojeći zakoni postali lakši za primjenu, te da se kao posljedica njihove primjene osjeti poboljšanje i veća briga za stanje u životne sredine, kreirane su odgovarajući prijedlozi i mjere.

U 2012. godini Centar za održivi razvoj je izradio Analizu upoznatosti javnosti o okolišnim pitanjima i Pregled okolinske situacije na području sjeveroistočne BiH.

Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije

Centar za održivi razvoj ima odlične kapacitete za implementaciju projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Naše stručno osoblje pruža razne vidove tehničke pomoći i treninge vezane za ove oblasti. Opremljeni smo savremenom opremom za potrebe energetske procjene objekata, od koje je najznačajniji blower door test koji izvodimo jedini u Bosni i Hercegovini. Pored energetske procjene, nakon utvrđenog stanja a na osnovu dobijenih rezultata vršimo „utopljanje“ energetski neefikasnih objekata.

Solarne lampe

Blower door test mjeri propusnost vazduha kroz ometač objekta.

U 2012. godini 720 osoba sa područja oba entiteta i Brčko distrikta BiH učestvovalo je u teoretskim i praktičnim treninzima i obukama iz oblasti energetske efikasnosti sprovedenim od strane Centra za održivi razvoj. Kao dio praktičnog treninga izvršeno je unapređenje energetske efikasnosti 22 stambena objekta iz kategorije socijalno ugroženih familija.

Centar za održivi razvoj podržava i promoviše korištenje obnovljivih izvora energije. Na našim prostorima je to trenutno teško ostvarivo zbog nedovoljno razvijene svijesti o važnosti obnovljivih izvora energije, te velikoj početnoj cijeni prilikom prelaska na takve izvore energije. Kroz projekat „Mladi eko lideri“, stručnjaci Centra za održivi razvoj su obučavali mlade ljude kako da naprave jeftine, ali tehnički veoma napredne solarne lampe koristeći između ostalog i reciklažni materijal kao što su plastične flaše. Pošto socijalno ugroženo stanovništvo bez električne energije nije tako rijedak problem na teritoriji BiH, Centar za održivi razvoj je u okviru projekta „Mladi eko lideri“ izvršio obuku mladih ljudi o upotrebi solarne energije, te zajedno sa mladim eko liderima izradio 800 solarnih lampi. Sve napravljene lampe, njih 800, su besplatno podjeljene ugroženom stanovništvu na teritoriji sjeveroistočne BiH.

Podjela solarnih lampi socijalno ugroženim porodicama bez električne energije u Banovićima.

Rad sa mladima

Centar za održivi razvoj je jedan od implementatora „Mladi eko lideri” gdje mladi uče da budu lideri u svojoj sredini po pitanja zaštite životne sredine u regiji.

Centar za održivi razvoj je svjestan da su mladi ljudi izvor energije i preduslov pozitivnih promjena u društvu. Mnogi od njih su nezaposleni, bez volje i prilike da se aktiviraju i urade nešto za sebe i svoju zajednicu. Mi radimo na osposobljavanju, edukaciji i prije svega nužnom aktiviranju mladih ljudi u zajednici. To se ogleda kroz razne treninge i radionice u kojima se kombinuje opšta i specifična edukacija, priprema za posao, te razni tehnički treninzi.

Pored toga Centar za održivi razvoj se zalaže za poboljšanje kvaliteta života nezaposlenih mladih ljudi, bez prihoda. U pojedinim implementiranim projektima obezbijedena je stipendija za učesnike a postoje i projekti gdje se mladi ljudi obučavaju za sticanje konkretnih vještina koje će im pomoći kasnije pri zapošljavanju. Centar za održivi razvoj podržava i projekte gdje se obučavaju mladi zainteresovani za određene oblasti za koje ne moraju imati nikakva predznanja. Tu dobiju sve neophodne informacije, pruži im se prilika da budu kreativni i preduzimljivi a ujedno i da zarade novac jer najbolji za svoj trud dobiju i novčane nagrade. Kroz projekat „Mladi u eko sektoru”, učesnici su stekli neophodna znanja za počinjanje sopstvenog biznisa u eko sektoru. Pored brojnih interaktivnih predavanja dobili su brošuru čiji je autor Centar za održivi razvoj, koja ih korak po korak vodi kroz taj proces osnivanja od same ideje do registracije. Po završetku projekta održano je takmičenje među učesnicima za najbolju biznis ideju iz eko sektora. Centar za održivi razvoj je 4 najbolje zelene biznis ideje podržao i finansijski.

U 2012. godini smo obezbjedili, putem saradnje sa USAID-om, specijalističke kurseve (računovodstvo, IT, strani jezici, web i grafički dizajn, itd.) za 52 mladih, nezaposlenih ljudi kako bi poboljšali njihovu poziciju na tržištu rada. Takođe smo obezbjedili 51 radnu praksu za mlade nezaposlene ljude bez prethodnog radnog iskustva. Samo u Brčko distriktu BiH njih 34 je kroz ovaj program došlo do svog prvog stalnog posla.

Kurs crtanja i slikanja.

Razvoj lokalnih zajednica

U Bosni i Hercegovini se vrlo malo pažnje poklanja aktiviranju lokalnih resursa i direktnom uključivanju građana, preduzeća i lokalnih institucija u proces razvoja. Zato se građani više uzdaju u različite oblike vanjske pomoći ili u rješavanje problema od strane državnih organa, nego u svoje vlastite snage. U našim nastojanjima podizanje javne svijesti o aktivizmu, volonterizmu i drugim načinima aktivnog uključivanja sredine u procese razvoja, je od suštinskog značaja. Podrška članova lokalne zajednice u uspostavljanju bilo kakve politike (smijera djelovanja) ili dogovora u cilju rješavanja problema održivog razvoja je ključna.

Bez podrške građana pozitivne promjene se neće dogoditi, bez obzira na količinu vremena, truda i uloženog novca.

Centar za održivi razvoj je usmjerio svoje aktivnosti prema razvoju kapaciteta zajednica u kojima implementira svoje projekte. Pružamo podršku onima koji su spremni da nam ukažu na konkretne probleme i potrebe, te zajedno sa nama mobilizujući lokalne resurse učestvuju u njihovom rješavanju. Najbolji resurs su mladi ljudi koji lako prepoznaju svoje potrebe, potrebe zajednice u kojoj žive i žele zajedničkim radom da doprinesu promjenama na bolje.

Centar za održivi razvoj kroz projekat „Mladi grade budućnost u Brčko distriktu BiH” omogućava angažovanje mladih ljudi u projektima unapređenja svoje lokalne zajednice.

Dosadašnji rezultati implementiranih projekata su mnogi primjeri obnove lokalne infrastrukture. Tokom prošlogodišnjih terenskih radova učesnika projekta „Mladi grade budućnost u Brčko distriktu BiH” obnovljeno je deset sportskih igrališta u raznim mjesnim zajednicama, u osam škola na području Brčko distrikta uređena su igrališta, svlačionice, dva dječija igrališta su kompletno uređena i obnovljena, obnovljeni su parkovi, Omladinski centar i izletišta Ficibajer. Kroz projekat „Mladi eko lideri” izvršena je energetska procjena i utopljanje 23 objekta socijalno ugroženih porodica na teritoriji sjeveroistočne BiH. Na objektima su pored manjih zahvata kao što su zaptivanje pukotina i otvora na omotaču izvršene i zahtjevnije mjere poboljšanja energetske efikasnosti u vidu termoizolacije vanjskih zidova i krova, te zamjena stare dotrajale stolarije novim prozorima i vratima. Rezultat sprovođenja ovih mjera su domovi koji će korisnicima donijeti smanjenu potrošnju energije, novčanu uštedu, a pored toga daće svoj doprinos zaštiti okoline smanjenim emitovanjem štetnih gasova, te unaprijediti kvalitet stanovanja.

Igralište u EŠ naselju prije i poslije radova.

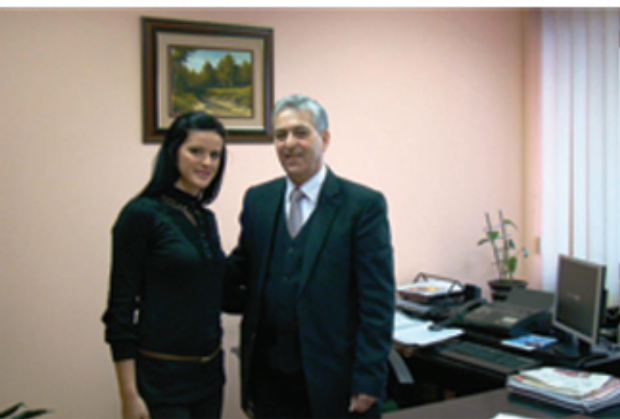
Pored toga, u 18 opština, u oba BiH entiteta i u Brčko distriktu BiH Centar za održivi razvoj je u okviru svojih projektnih aktivnosti u 2012. godini izvršio unapređenje lokalne infrastrukture, uključujući izradu konetejnera za reciklažu, obnovu dječijih i sportski igrališta i slično. Poseban fokus u našem radu u 2012. godini je bio na razvoju ruralnih krajeva.

Centar za održivi razvoj je jedan od implementatora projekta „Mladi eko lideri” kroz koji je prošlo oko 720 nezaposlenih mladih ljudi sa teritorije Sjeveroistočne BiH , a koji su stekli praktična znanja i vještine, te svojim radom pomogli utopljanje 22 objekta socijalno ugroženih porodica.

Saradnja sa biznisima i lokalnim vlastima

Čvrsto vjerujemo da poslovna zajednica i lokalne vlasti imaju važnu ulogu u rješavanju problema održivog razvoja jedne lokalne zajednice.

Učesnici projekta na radnoj praksi.

Saradnja sa lokalnim poslovnim sektorom doprinosi povećanju kvaliteta društvene odgovornosti, prema problemima u okolini, njihovim različitim angažovanjima u područjima u kojima do sada nisu djelovali. Nastavljena je saradnja sa privatnim i javnim preduzećima, koji su pomogli naš rad kroz razne donacije i stručnu pomoć. Takođe je nastavljena inicijativa koja za cilj ima stvaranje poslovnih mogućnosti za mlade ljude i njihovu veću

zastupljenost u poslovnom okruženju Brčko distrikta. U okviru projekta „Mladi grade budućnost” Centar za održivi razvoj je, u saradnji sa poslovnim subjektima, za učesnike projekta-mlade, nezaposlene osobe obezbijedio obavljanje radne prakse za više od 50 osoba. Takođe, u okviru projekta „Mladi u eko sektoru” predstavnici nekih od najuspješnijih poslovnih priča su uzeli učešća u projektu putem prezentacija i treninga za mlade osobe koje žele pokrenuti sopstveni eko biznis.

Saradnja sa lokalnom vlasti je još jedan važan segment u radu Centra za održivi razvoj. U 2012. godini Centar za održivi razvoj je implementirao projekte koji su pokrivali 28 opština/lokalnih zajednica, te usko sarađivao sa lokalnim vlastima na planiranju i implementaciji projekata. Rezultat dosadašnje saradnje na realizovanim i planiranim projektima je zajednička promocija održivog razvoja, te Vladina finansijska podrška pojedinim aktivnostima.

Podizanje svijesti i Izgradnja kapaciteta

Centar za održivi razvoj pomaže razvoj i jačanje infrastrukture preko poslovnog i Vladinog sektora, rada sa neprofitnim organizacijama i lokalnim zajednicama. Koncentrišemo se na posebne obrazovne potrebe interesnih grupa, te razvijamo i provodimo sa njima usklađene (edukativne) programe. Kao važan dio jačanja izgradnje kapaciteta, organizujemo radionice, okrugle stolove i razna druga tematska dešavanja.

Napraviti promjene u BiH znači promijeniti sopstvenu svijest!

Zalažemo se za integrisanje održivog razvoja u planove ekonomskog, društvenog i privatnog sektora. Svjesni smo da ne radimo sami, tako da bi održivi razvoj postao realnost u Bosni i Hercegovini, cilj nam je da se povežemo sa drugim organizacijama, vladama i lokalnim zajednicama, stvarajući savez za održivi razvoj u BiH. U našim nastojanjima, podizanje javne svijesti je od suštinske važnosti. Izuzetno je važno da se javnost više uključi u proces održivog razvoja. Nadamo se da će svaki građanin, građanska organizacija i javna ustanova sarađujući sa nama usvojiti barem neke od principa održivog razvoja. U svakom od naših projekata je ugrađena komponenta podizanja svijesti građana i institucija, a kao organizacija koristimo tradicionalne i socijalne medije na podizanju svijesti.

Okrugli sto na temu problematike očuvanja životne sredine.

Forum projekta „Mladi u eko sektoru“

Podrška razvoju održivog /zelenog/eko-biznisa

Centar za održivi razvoj smatra da je tzv. “zeleni sektor” (ekološki prihvatljiv model poslovanja) velika šansa za razvoj BiH ekonomije.

Zbog toga smo u 2012. godini započeli sa aktivnostima na promovisanju zelenog sektora i podršci potencijalnim poduzetnicima koji su željeli da započnu svoj zeleni biznis.

U sklopu toga implementirali smo projekat „Mladi u eko sektoru” gdje smo držali treninge o zelenom biznisu, a finansijski i tehnički smo podržali najbolje ideje. Nastavljene su i aktivnosti Mladih eko lidera koji su na terenu praktikovali održivu gradnju, energetska efikasnost, te upotrebu obnovljivih izvora energije. Objavili smo i priručnik pod nazivom „Pet koraka do sopstvenog eko biznisa” koji je približio pojam eko biznisa i njegov značaj u vremenu koje predstoji, a ujedno je pomoć svima koji žele preuzeti inicijativu i odlučiti se za započinjanje sopstvenog biznisa.

Jačanje internih kapaciteta

Centar za održivi razvoj kontinuirano i aktivno ulaže u jačanje internih kapaciteta investirajući puno napora i sredstava u dalji razvoj svojih ljudskih resursa i tehničke opremljenosti.

- Zaposleni u Centru svake godine učestvuju na raznim seminarima, debatama, treninzima i konferencijama, te na taj način stiču različite vještine koje će im biti od značaja u narednom periodu. U 2012. godini akcenat je bio na oblastima energetske efikasnosti, obnovljivim izvorima energije, preduzetništvu i finansijama.
- Centar za održivi razvoj takođe ulaže i u poboljšanje svojih organizacionih i tehničkih kapaciteta. Iako je naše sjedište u Brčko distriktu, svojom fleksibilnošću i logističkim kapacitetima, u mogućnosti smo da pružimo kvalitetnu podršku na teritoriji cijele zemlje uspostavljajući sa našim partnerima stabilan i dugotrajan odnos zasnovan na uzajamnom povjerenju.

Treninzi i edukacije

Centar za održivi razvoj je u 2012. godini nastavio i dalje razvijao svoj program treninga i edukacije.

Više od 900 korisnika naših treninga svjedoče o uspješnosti našeg trening programa. Fokus našeg programa edukacije i treninga obuhvaća područja zelenog ili eko biznisa, energetske efikasnost, obnovljive izvore energije, “zelenu” gradnju, te ekološke teme.

Prepoznatljivost naših programa je u profesionalnom pristupu i organizaciji, te u orijentaciji na praktičnu primjenu stečenog znanja za korisnike treninga. Na taj način omogućavamo našim korisnicima primjenu stečenog znanja na tržištu rada ili u okviru vlastitog biznisa.

Glavni donatori u 2012. god.

USAID

YouthBuild International

German Marshall Fund of the United States

Svjetska banka

Fondacija Mozaik

Italijanska vlada

BH Telekom

Vlada Brčko Distrikta

I mnogi pojedinačni „in-kind“ donatori, biznisi i fizička lica kojima se u svoje ime i ime krajnjih korisnika zahvaljujemo.

Centar za održivi razvoj i javnost

Centar za održivi razvoj ne radi sam, vaš glas, vaš interes, i vaš doprinos može nam pomoći da napravimo pozitivne promjene u životima današnjih i budućih generacija Bosne i Hercegovine. Razvili smo različite pristupe kako bi vam omogućili da ostanete uključeni i da potaknete druge da se uključe u održivi razvoj. Svaka od navedenih metoda ima različite aktivnosti, tako da na razne načine možete doprinijeti aktivnom promovisanju održivog razvoja u svojoj zajednici.

Postanite naš prijatelj na fejsbuku (<http://www.facebook.com/pages/Centar-za-odr%C5%BEivi-razvoj/127176427356171>). Objavljujemo redovne informacije, fotografije i novosti o našem radu. Posjetite našu internet stranicu (www.cor.ba). Tu ćete naći sve potrebne informacije o Centru za održivi razvoj .

Volonteri: Volontirajte u Centru za održivi razvoj da biste dobili radno iskustvo, podržali promovisanje održivog razvoja u BiH i stvarali uzajamno korisne odnose unutar vašeg profesionalnog sektora.

Donacije: Donatori Centra za održivi razvoj mogu imati povjerenja da će se njihovi doprinosi koristiti efikasno i djelotvorno. Vaša donacija je od velikog značaja, jer pomaže održavanju visokog kvaliteta stručnosti i usluga, koji doprinose implementaciji naših programa širom zemlje. Molimo kontaktirajte nas za više informacija o donacijama i poreznim olakšicama.

Fondacija i korporativna podrška: Fondacija i korporativna podrška je dobrodošla u vidu novčanih doprinosa za opšte poslovne svrhe, kao i u vidu svih oblika donacija namijenjenih specifičnim programima. Slobodno nas kontaktirajte za više informacija o trenutnim i planiranim projektima.

CENTAR ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Bosne Srebrene 16,
Brčko distrikt BiH
Tel/Fax 049 215 608
info@cor.ba
www.cor.ba